

Р Е Ш Е Н И Е

№ 17

Гр. София, 18 февруари 2020 год.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, трето наказателно отделение в публичното заседание на тридесети януари през две хиляди и двадесета година в състав

ПРЕДСЕДАТЕЛ: МАЯ ЦОНЕВА

ЧЛЕНОВЕ: КРАСИМИРА МЕДАРОВА

ДАНИЕЛ ЛУКОВ

С участието на секретаря Н. Пелова и в присъствието на прокурора К. Софийски като разгледа докладваното от съдия Цонева наказателно дело № 1156/2019 год. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по чл. 346, т. 2 от НПК.

Образувано е по касационна жалба на адв. Н. Л. – защитник на подс. С. П. С., и адв. С. Х. – защитник на подс. Ц. И. С.. Атакувана е присъда № 21/18. 09. 2019 год., постановена по в. н. о. х. д. № 326/2019 год. по описа на Окръжен съд – Ловеч.

С касационната жалба са релевираны касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 3 от НПК. Изразено е несъгласие с възприетата правна квалификация на деянията, извършени от всеки от подсъдимите. Изложени са доводи в подкрепа на тезата, че извършеното от С. и С. представлява маловажен случай по смисъла на чл. 311, ал. 2 от НК (за подс. С.) и по чл. 316 вр. чл. 311, ал. 2 от НК (за подс. С.). Поддържа се, че вследствие неправилното приложение на материалния закон въззивната инстанция е наложила явно несправедливо наказание. Направено е искане за отмяна на обжалвания съдебен акт и за потвърждаване на първоинстанционната присъда.

В съдебно заседание защитниците поддържат общата си жалба по изложените в нея съображения.

Подс. С. С. се солидаризира с аргументите на своя защитник и моли жалбата му да бъде уважена.

Подс. Ц. С. заявява, че не е извършил престъпление, присъединява се към доводите на защитника и настоява жалбата да бъде уважена.

Представителят на Върховна касационна прокуратура дава заключение за неоснователност на касационната жалба. Пледира въззивната присъда да бъде оставена в сила.

Върховният касационен съд, в пределите на касационната проверка по чл. 347, ал. 1 от НПК, съобрази следното:

С присъда № 7/10. 04. 2019 год., постановена по н. о. х. д. № 240/2018 год., Районният съд – Луковит е признал подс. С. П. С. за виновен в това, че на 25. 10. 2010 год. в [населено място], в качеството си на длъжностно лице – кмет на [населено място], в кръга на службата си съгласно чл. 83 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност съставил официален документ – нотариална заверка с рег. № /номер///дата/ на подписи върху пълномощно от името на Й. М. Р., Г. Й. Р., Д. В. В., В. Д. В., В. В. В., Н. И. Д. и П. Х. Г., в който удостоверил неверни обстоятелства – че лицата Й. М. Р., Г. Й. Р. и В. Д. В., са се явили лично пред него и са положили подписите си в пълномощното, с цел този официален документ да бъде използван, като доказателство за тези удостоверени неверни обстоятелства, като случаят е маловажен – престъпление по чл. 311, ал. 2 вр. ал. 1 от НК, поради което и на основание чл. 81, ал. 3 вр. чл. 80, ал. 1, т. 5 вр. чл. 2, ал. 2 от НК не му е наложил наказание, тъй като наказателната отговорност за това престъпление е погасена поради изтичане на предвидената в закона давност и го е оправдал по повдигнатото му обвинение по чл. 311, ал. 1 от НК.

Със същата присъда подс. Ц. И. С. е признат за виновен в това, че на 01. 11. 2010 год. пред Директора на Държавно горско стопанство – /населено място/ съзнателно се ползвал от официален документ – пълномощно от името на Й. М. Р., Г. Й. Р., Д. В. В., В. Д. В., В. В. В., Н. И. Д. и П. Х. Г., в което е удостоверено невярно обстоятелство – че лицата Й. М. Р., Г. Й. Р. и В. Д. В., са се явили лично пред кмета на [населено място] и са положили подписите си в пълномощното, като от подс. С. не може да се търси наказателна отговорност за съставянето на пълномощното и случаят е маловажен – престъпление по чл. 316 вр. чл. 311, ал. 2 вр. ал. 1 от НК, поради което и на основание чл. 81, ал. 3 вр. чл. 80, ал. 1, т. 5 вр. чл. 2, ал. 2 от НК не му е наложил наказание, тъй като наказателната отговорност за това престъпление е погасена поради изтичане на предвидената в закона давност; подсъдимият е оправдан по повдигнатото му обвинение по чл. 316 вр. чл. 311, ал. 1 от НК.

В тежест на подсъдимите са възложени направените по делото разноси.

По протест на прокурора с искане за осъждане на подсъдимите по първоначално повдигнатите им обвинения първоинстанционният съдебен акт е отменен с присъда № 21/18. 09. 2019 год., постановена по в. н. о. х. д. № 326/2019 год. по описа на Окръжен съд – Ловеч.

С въззивната присъда подс. С. С. е признат за виновен в извършването на престъпление по чл. 311, ал. 1 от НК, като е осъден на три месеца лишаване от свобода, чието изтърпяване е отложено за срок от три години от влизане на присъдата в сила.

Подс. Ц. С. е признат за виновен в извършването на престъпление по чл. 316 вр. чл. 311, ал. 1 от НК, като е осъден на три месеца лишаване от свобода. На основание чл. 25, ал. 1 от НК съдът е наложил на подс. С. най-тежкото измежду наказанията по въззивното дело и по н. о. х. д. № 80/2018 год. по описа на Районен съд – Луковит, а именно шест месеца лишаване от свобода, чието изтърпяване е отложил за срок от три години от влизане на присъдата в сила.

Касационната жалба е основателна.

Въззивната инстанция е споделила в цялост фактическите констатации на първоинстанционната присъда, като същевременно е приела, че извършеното от подсъдимите не представлява маловажен случай и следва да се квалифицира по основния състав на чл. 311, ал. 1 от НК – за подс. С., и по чл. 316 вр. чл. 311, ал. 1 от НК – за подс. С.. Основните аргументи на окръжния съд са били свързани с обекта на наказателноправна защита, с липсата на критичност от страна на подс. С. и с данните за друго престъпление, извършено от него в съвкупност с деянието – предмет на настоящото дело.

Тези съображения са довели до неправилно приложение на материалния закон, поради което не могат да бъдат споделени.

Преди всичко, вярно е, че обект на защита при документните престъпления е установеният ред и начин за съставяне на документите и че те накърняват правната сигурност на документирането – позоваването на ППВС № 3/82 год. в това отношение е коректно. Незаконосъобразно е обаче виждането на контролираната инстанция, че тъй като тези посегателства не са насочени срещу собствеността, е без правно значение фактът, че от деянията на подсъдимите не са настъпили вредни последици. Обстоятелството, че с деянията по глава девета от особената част на НК се защитава документооборотът, а не правото на собственост, не означава, че при преценката на обществената опасност на извършеното от подсъдимите не следва да се отчита влиянието, което инкриминираното деяние оказва върху други сфери на обществения живот. В тази връзка върховната съдебна инстанция е имала повод да отбележи, че значимостта на вредните последици при документните престъпления по чл. 311 НК се определя от обстоятелствата за характера на удостоверените неверни факти, за целта, с оглед на която е било предприето удостоверяването им и за начина и степента на реализиране на тази цел (Р. № 154/85 год. на I н. о.).

В конкретния случай, както сам е приел и окръжният съд, всички съсобственици на имотите, упоменати в инкриминирания документ, в това число и свид. В. В., са били уведомени от подс. С. за необходимостта да се предприемат съответните действия за избягване на вреди от браконьерска сеч в четирите парцела. Всички те са възложили на подс. С. да вземе необходимите мерки за това, като са изразили предварително съгласието си да бъдат представлявани от своя родственик пред държавни органи и частни лица във връзка с организацията по изсичането на горите. Всички са получили и своя дял от печалбата, реализирана вследствие добива и продажбата на дървесината като с изключение на свид. В., останалите съсобственици не са предявили каквито и да било претенции към подс. С. както по отношение на избора му на съконтрахент, който да осъществи сечта, така и касателно реализираната печалба от нея и получените от тях парични средства. Наред с това внимателният прочит на пълномощното показва, че мандатът, предоставен на подс. С., е свързан единствено с организирането на сечта, но не и с прехвърляне правото на собственост върху четирите парцела, а съобразно приетото от инстанциите по фактите, действията на упълномощеното лице са останали именно в рамките, определени му от сънаследниците му. Тези обстоятелства недвусмислено показват, че както извършеното от подс. С., така и това от подс. С. не разкрива типичната обществена опасност за престъпленията от този вид.

Наред с това въззивният съд неоснователно е подценил и значението на факта, че две от лицата, които не са положили лично подписи под инкриминирания документ – Й. Р. и Г. Р., са предоставили на подс. С. нотариално заверено пълномощно, давайки му същите права по отношение добива на дървесина, каквито са му предоставили и останалите съсобственици на горите, чиито подписи са били заверени от подс. С.. Това обстоятелство още веднъж подчертава, че подс. С. не е извършил деянието с користна цел или с намерение да навреди на родствениците си.

Намерение за облагодетелстване не е установено и при подс. С.; още по малко пък е доказано реално получаване на облага от каквото и да било естество. Не са събрани и доказателства за влошени лични, служебни или други отношения с трите лица, които не са се явили лично пред него, за да може разумно да се поддържа, че той целенасочено е действал в техен ущърб като ги лиши от собствеността им върху горите или им попречи да реализират печалба от придобития дървен материал.

Като аргумент в подкрепа на извода за маловажност на случая следва да послужат данните за личността на подсъдимите. Така, подс. С. е с необременено съдебно минало и добри характеристични данни. Не са събрани доказателства за други нарушения на служебните му задължения като кмет на [населено място]. Що се отнася до подс. С., вярно е, че в съвкупност с настоящото деяние той е извършил още едно престъпление, за което е бил наказан с шест месеца лишаване от свобода. Това обстоятелство обаче следва да бъде пречупено през призмата на напредналата му възраст (70 години към момента на деянието и 80 години понастоящем). Видно е, че това са единствените противообществени прояви в живота му, с оглед на което не може да се приеме, че той е личност с трайно изградени престъпни навици и устойчив модел на незаконосъобразно поведение.

Единственият довод в жалбата, с който настоящият съдебен състав не се съгласява, е че маловажността на случая произтича от отдалечеността на деянието във времето. В практиката на Европейския съд по правата на човека и националните ни съдилища този факт неизменно е разглеждан като възможност да бъде компенсиран подсъдимият в случаите на неразумна продължителност на наказателното производство. Той обаче стои извън деянието и не се отразява на обществената му опасност, която по общо правило се определя от степента на засягане на защитените обществените отношения, от начина на извършване на престъплението от вида и стойността на предмета му (когато този предмет има имуществени измерения), от вредните му последици. Коментираното обстоятелство поначало няма отношение и към обществената опасност на дееца.

Независимо от последното обаче налице са достатъчно обстоятелства, позволяващи на касационната инстанция да приеме, че деянията на двамата подсъдими разкриват значително по-ниска степен на обществена опасност в сравнение с обикновените случаи на престъпление от съответния вид. Те представляват маловажен случай по смисъла на чл. 93, т. 9 от НК и тъй като въззивният съд е приложил неправилно материалния закон, присъдата следва да бъде изменена като деянието на подс. С. бъде преквалифицирано от такова по чл. 311, ал. 1 от НК в такова по чл. 311, ал. 2 вр. ал. 1 от НК, а това, извършено

от подс. С. – от такова по чл. 316 вр. чл. 311, ал. 1 от НК в такова по чл. 316 вр. чл. 311, ал. 2 вр. ал. 1 от НК.

За извършените от подсъдимите престъпни посегателства законодателят е предвидил наказание лишаване от свобода до една година или пробация. Съгласно чл. 80, ал. 1, т. 5 от НК давността за наказателно преследване в подобна хипотеза е три години, считано от датата на извършване на деянието, а абсолютната такава по чл. 81, ал. 3 от НК – четири години и шест месеца. За подс. С. тя е изтекла на 25. 04. 2015 год., а за подс. С. – на 01. 05. 2015 год. и с оглед приложението ѝ, двамата подсъдими не следва да бъдат наказвани.

Така мотивиран Върховният касационен съд, трето наказателно отделение

Р Е Ш И:

ИЗМЕНЯ присъда № 21/18.09.2019 год., постановена по в. н. о. х. д. № 326/2019 год. по описа на Окръжен съд – Ловеч, като:

ПРЕКВАЛИФИЦИРА деянието, извършено от подс. С. П. С., от такова по чл. 311, ал. 1 от НК в такова по чл. 311, ал. 2 вр. ал. 1 от НК, като на основание чл. 81, ал. 3 вр. чл. 80, ал. 1, т. 5 от НК НЕ МУ НАЛАГА НАКАЗАНИЕ.

ПРЕКВАЛИФИЦИРА деянието, извършено от подс. Ц. И. С., от такова по чл. 316 вр. чл. 311, ал. 1 от НК в такова по чл. 316 вр. чл. 311, ал. 2 вр. ал. 1 от НК, като на основание чл. 81, ал. 3 вр. чл. 80, ал. 1, т. 5 от НК НЕ МУ НАЛАГА НАКАЗАНИЕ.

ОСТАВЯ В СИЛА присъдата в останалата ѝ част.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.